

Politikai napilap.
Megjelenik (vasárnap és ünnepnap kivételével) mindennap délután, 4 órakor.
Szerkesztőség és kiadó hivatal:
Via Ciotta 28.
Telefon sz.: 778
Szám 4 fillér,
Vidéken 6 fillér.

FIUMEI HIRLAP

Előfizetési ár:
Helyben házhoz hordva.
Egy hónapra . . . 1 k. 20 fill.
Negyedévre . . . 3 k. 60 fill.
Vidéken, postai számküldéssel:
Egy hónapra . . . 1 k. 80 fill.
Negyedévre . . . 5 k. 40 fill.
Hirdetési díj: Egy 4 hasábos nonpareille sor 60 fillér. Hivatalos hirdetések egy sor 1, kor.

Frank Boriska férje.

A Fejérváry-kormány, melynek már születése és léte rossz vicc volt, halálos órájában még egy igen rossz viccet követett el. Kinevezte Fiume és a magyar-horvát tengerpart kormányzójává, továbbá a fiumei tengerészeti hatóság elnökévé gróf Károlyi Györgyöt! Ezen gentleman élet- és jellemrajzát, mely nagyon rövid, e három szóban komprimulhatjuk leghivebben: Frank Boriska férje. Hogy ez a három szó mit jelent, arról regényt lehetne írni, de felesleges, hiszen ismeri ezt egész Magyarország.

Mi, akik Fiuménak őszinte barátai vagyunk és e minőségben szívesen látunk minden vendéget az idegen forgalmunk fellendítése érdekében, e kinevezés melyet boldog, aki komolyan vesz, tisztán e szempontból tekintjük. Fiumében egyvel több vendég lesz, tudniillik Frank Boriska férjével is, aki, ha lerándul ide, *amit ugyan nem hiszünk*, *fiakkerosnak*, *szállodásnak*, *korcmárosnak* itt fog hagyni pár száz forintot, aztán tovább megy isten nevében. Mert csak nem hiszi ő maga sem, hogy ő Fiumében egyéb lehet, mint idegen vendég s az sem előkelő? Ámbátor, ha elgondolkozunk egy kissé, talán némi komoly jogcím is található Frank Boriska férjében a fiumei kormányzóságra: ha Zanella Richárd ur lehetett Fiume városának képviselője, mért ne lehetne gróf Károlyi György „ur“ Fiumei városának kormányzója?

De csitt! Tiszteljük a vendégjogot. Nem irunk „kormányzó“ urról többet, mert ugyis azt mondják, hogy rossz emberek vagyunk. Ám, mint zsurnaliszták, lokális szempontból kényszerülünk felsóhajtani: úgy kell dr. Gaál Tibornak, mért nem fogadta ő el a kormányzóságot. Országos szempontból pedig kényszerülünk reprodukálni ezt a két üdvözetet, melyet fővárosi kollegáink Frank Boriska férje kormányzóságának ötletéből megeresztettek.

Fiume új kormányzója. A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a király Károlyi György grófot Fiume és a magyar-horvát tengerpart kormányzójává s a fiumei tengerészeti hatóság elnökévé kinevezte. Ez a kinevezés kellemetlen feltűnést keltett Budapesten s bizonyára óriási fölháborodást kelt majd Fiumében is. Egy közepesnél valamivel alantabb színvonalon álló talentumot, a kinek nemcsak érdeme, de közéleti szereplése sincsen, diszes állásba helyeznek s zászlós urrá neveznek ki, nagy tapintatot és tudást követelő pozícióra, a hol reprezentálni is kell. A magyar állami hata-

lom képviselőjére Károlyi György grófnál alkalmatlanabb embert keresve sem találhatott volna a Fejérváry-kormány. Kivánatos volna, hogy ez a kinevezés utolsó legyen ama kellemetlenkedések között, a melyeket a kormány oly gyakran tanusított a nemzettel szemben.

Új fiumei kormányzó. A kinevezésektől és kintüntetésektől hemzsegő hivatalos lap ma már feltűnően üres; ma már csak egyetlen kinevezés van benne: Károlyi György grófot, az utolsó időknek ezt a gyászos lovagját, az abszolutizmus utolsó napján kinevezék Fiume és a magyar-horvát tengerpart kormányzójává. Az ember önkénytelenül kacag, mikor ma olvassa a tudósításokat, hogy az új kormány Fejérváryék összes kinevezettjeit elküldi — kegydíjjal. A gróf ur annyira sem fog megmelegedni az új székben, hogy a titkos tanácsosságot elérje, sőt ha jól nézzük a dolgot, a széket el sem fogja foglalni. Ilyen derék hazafinak igazán méltó kinevezés. Vörös László, aki ellenjegyezte a kinevezést, jó humorista, hogy még közre is adja.

Note alla seduta di ieri.

Interessante seduta, e forse il più bel commento ne sarebbe una fedele ed esatta relazione. Ma è ormai tardi per noi; male o bene è stata fatta dagli altri. Dunque è superfluo il parlarne? Punto, poiché rimarrà sempre alcunchè su cui è prezzo dell'opera richiamare l'attenzione dei nostri lettori. Anche iersera Giove ha scosso la bella aula, troppo angusta però alla sua magniloquenza; ma ohimè, la eco esultante e inneggiante non ha risposto. La superba figura sfolorò, salita sulla veita dell'Olimpo; ma non ci fu nessuno, non uno proprio, che gli gridasse entusiasticamente ammirato: Ti scorgo, o divo! come sei potente, come sei grande, come sei bello!

Fulmini sprecati, raggi di luce divina senza il consueto fascino abbagliante, senza l'inebriante effetto di esaltazione, senza il glorioso canticò dell'osanna.

Delusi, indignati che a tanto sovrumano sfolorio di potenza e di bellezza sia mancato l'idolatra omaggio del meritato incenso, scendiamo mortificati dalle magioni eterne. Giove è Giove, quindi grande e bello ognora anche nelle sue trasfigurazioni umane.

Iersera l'aula municipale si trovò inondata del tonfo della caserma; le delicati nari del uagno uomo sbuffarono, e la sua voce micidiale dardeggiante, espresse lo sdegno per tanta profanazione. Ma, oh sventura, parve lui solo a provare quella sensazione orribilmente disgustosa; quasi tutti gli altri pareva ci si trovassero bene. Ed è naturale, poiché gli altri sono uomini di sensi volgari, ignobilmente gretti, gente che tiene conto delle circostanze, che subisce le necessità, anzi giunge alla bassezza di volerne persino trarre vantaggio per sé e altrui; gente che ha un concetto della vita semplice, primitivo e l'accetta com'è, perchè diversa-

mente non può essere o almeno non dipende da lei a farla diversa.

Ma lui non sarebbe lui, se l'anima sua non fosse albergo di ben più alti e nobili sensi, e questi, com'è logico, provocano in lui orrore per la legge tirannica che da potere al soldato, tanto più che egli non conosce limiti alle sue geniali aspirazioni a quella sovranità che spetta al suo carattere di superuomo, e che dev'essere consentita soltanto allo splendore dell'ingegno, alla potenza conquistatrice della parola, Egli non riconosce legge, non riconosce necessità. Dinanzi alla sua volontà che cosa possono valere la necessità e la legge? Egli non vuole aumenti di guarnigione; e certo se al ministro della guerra la sua volontà fosse nota, certo questi avrebbe immediatamente ordinato che il nuovo battaglione rifacesse i suoi passi e ritornasse là d'onde era venuto.

Oh! se la nequizia umana non fosse giunta a tale cinismo da dimenticare di porre al seggio podestare lui, Fiume andrebbe gloriosa di vedere il suo primo cittadino non supinamente sommerso alla legge, alla necessità, ma imponente la sua volontà anche alle baionette. L'avremmo veduto farsi incontro al battaglione che veniva a profanare il nostro suolo; e gridargli irresistibilmente imperioso: Di soldati ne abbiamo abbastanza; io non ne voglio altri; indietro, Marche! E i soldati, interroriti dell'olimpico cipiglio, affascinati del divino splendore si sarebbero dileguati come nebbia al vento.

Ma scendiamo, scendiamo; parliamo linguaggio pedestre. Certo i sensi espressi dal magno uomo avevano del pregevole, espressi nei limiti del ragionevole e del possibile; ma l'ostentazione era così evidente, lo scopo unico dell'effetto si palesava così chiaro, che la filippica riuscì insopportabilmente noiosa e inopportuna, e finì col l'essere anco ridicola. E abbiamo veduto cosa che pare sin incredibile; l'onorevole Stupicich chiamare sprezzatamente retorica la magnifica orazione, e l'on. Corossac scagliare al magno l'insolente accusa di farnetico. Sventura quando il genio s'eleva a tale altezza che i suoi ammiratori non lo possono neanche pur lontanamente seguire. Sventura, ormai non v'è speranza che a lui riesca di portare a Fiume quegli ideali di governo e di viltà evoluta, che sono le sue nobilissime, ma ormai incomprese aspirazioni! Sventura!

A béke.

— Telefonjelentések. —

A nemzet kétes reményekkel tekint Kossuthék bécsi béke-akciója elé, de nem csak az egész magyar közönség, hanem Bécs is roppant érdeklődéssel és izgalommal kíséri a magyar eseményeket. Bécsben és Ausztriában, a mennyiben lapjaikból meg lehet itélni, végtelen ellágyulással óhajtják és

várják a béke elkövetkezését. Kossuth és Andrássy szállása előtt állandóan nagy sokadalom táboroz s gyalogos és lovas rendőröknek kell közbelépni, hogy megóvják a közlekedés szabadságát. Tegnap d. e. tíz órakor Fejérváry báró a Bristol-szállóba két óra hosszáig tanácskozott Andrássyval, Kossuthal és Polónyival. Ugy mondják, hogy ezen a tanácskozáson *sikerült minden differenciákat eltüntetni és a válság megoldására nézve teljes egyezségre jutni.* Fejérváry a szállóból ő felségéhez ment jelentést tenni s a délután lolyamán várta Kossuth és Andrássy a királyhoz szóló meghívót. Kossuth kijelentette, hogy ha csak valami közbe nem jön, akkor a béke biztosítva van. A déli vonattal érkezett tegnap Bécsbe Rakovszky István és a Bristol-szállóban fölkereste Andrássy grófot, a kivel tanácskozott. Kossuth és Andrássy a Bristol-szállóban ebédelt Polónyi, Bathyány Tivadár gróf és mások társaságában. Az egész szálló tele van magyar közönséggel. Mindenki várta a délutáni audiencia eredményét, a melytől a válság *végleges megoldását remélték.*

Minden ut Rómába vezet.

A Bristolban lefolytatott tárgyalás után Fejérváry Géza a szálloda telefonszobájába ment, s hosszú ideig beszélte Budapestre. A telefonbeszélgetés után egy ideig ismét tárgyalásba bocsájtkoztak, majd Fejérváry (tegnap déli 12 órakor) eltávozott. Kossuth Ferenc kikísérte a szobából. Mindenki felült úgy Kossuth, mint Fejérváry rendkívüli izgatottsága. Fejérváry buzásképpen így szólott Kossuthoz:

— *Minden ut Rómába vezet. Láthatod, hogy végre mi is oda-jutunk.*

Polónyi hivatalos kijelentései.

Báró Fejérváry Géza ügyvezető miniszterelnök távozása után Polónyi Géza az újságírók közé lépett s szóra-szóra ezeket mondotta nekik:

— Hosszabb tanácskozásunk után azt mondhatom önöknek, hogy kétségtelenül kilátás van rá, hogy a kibontakozás a legrövidebb idő alatt törvényre fog válni. Ezt én ugyiszólván hivatalosan jelenthetem ki önöknek.

A magyar újságírók alig tudtak hinni Polónyi szavainak s Polónyi tiszter is megismételte jelentését, a mig végre elhitték neki. Arra a kérdésre, hogy mikorra fogja a király Andrássyt és Kossuthot kihallgatásra hívni, Polónyi azt felelte, hogy Fejérváry levélben, vagy telefonon fogja tudatni, hogy mikor fogadja a király Andrássyt és Kossuthot. Általánosan azt hiszik, hogy a kihallgatás délután két órakor lesz. Polónyi végül megjegyezte, hogy a válság megoldásának kilátása úgy áll, mint huszonegy a huszhoz.

Rakovszky Wekerle ellen.

Budapest, ápr. 7! A néppárt tagjai határozott állást foglaltak Wekerle Sándor ellen. Hir szerint Rakovszky Istvánt azért küldötték Bécsbe, hogy Ferenc Ferdinand trónörökösnek nyujtsa át a néppárt feliratát, melyben kéri a köz-

belépését a királynál, hogy akadályozza meg Wekerle kinevezését.

Wekerle Sándor miniszterelnök.

Budapest, ápr. 7. Fejérváry tegnapi kihallgatása előtt hosszabb tanácskozást folytatott azon kérdésről, hogy ki legyen az új miniszterelnök. Fejérváry végre is Andrassy Gyulát ajánlotta kabinetalakításra. Andrassy azonban kijelentette a király előtt, hogy személyétől tekintsenek el, s más politikust nevezzenek ki miniszterelnökké. A választás így Wekerle Sándorra esett. Ez a jelöltség azonban nem tetszik az egész koalíciónak. A függetlenségi párt egy töredéke és az egész néppárt ellenzi. A néppárt távirati uton tudatta Kossuthal, hogy ellenzi Wekerle miniszterelnökké való kinevezését, mert Wekerle a katolicizmus ellensége (emlékezzetek az egyházpolitikai törvényekre, melyektől még ma is borzong a néppárt. — Szerk.) s mert a pártok tegnapi tanácskozásán majdnem befejezett tény volt már, hogy Darányi Ignác lesz a miniszterelnök. Kossuth Ferenc azt válaszolta, hogy ő Darányit ajánlotta miniszterelnöknek, de a király határozatlan Wekerlét kívánta.

Wekerle Sándor már két héttel ezelőtt részletes kormányprogramot dolgozott ki, amelyet a király elé juttattak, aki azt elfogadhatónak találta. Wekerlét táviratilag Bécsbe is hívták tegnap kihallgatásra, hogy miniszterelnökké való designálását a királytól átvegye. Wekerle Sándor tegnap este 9 órakor Apponyi Albert gróf és Zichy Aladár gróf társaságában Bécsbe érkezett. A hivatalos lap talán már vasárnap közzé fogja tenni az új miniszterelnök kinevezését és a képviselőválasztások kirását.

A szabadelvű pártban rendkívül örülnek Wekerle Sándor kinevezésének. Nagyon helyeslik, hogy újból hatvanhetes ember kerül kormányra.

A tőzsdém arra a hirre, hogy Wekerle Sándort Bécsbe hívták, rendkívül élénk mozgalom keletkezett és a részvények ára emelkedett. A magyar hitelrészvényt és koronajáradékot rohamosan vásárolták, úgy hogy a koronajáradék elérte a 96·8 koronás ritka árfolyamot.

Wekerle Sándor már a jövő hét elején megjelenik a király előtt, hogy javaslatot tegyen az egyes tárcák betöltésére vonatkozólag. Más távirat szerint minthogy holnaputánra teljes lesz a megegyezés, a király hétfőn az új kormány tagjainak fölesketésére *Budapestre utazik*, de csak rövid ideig marad, mert a husvéti szertartások miatt vissza kell térnie Bécsbe.

Egyformák vagyunk.

Budapest, ápr. 7. Polónyi Géza az újságírók előtt kijelentette, hogy

Wekerle kétségtelenül megalakítja a kormányt. Majd így folytatta a kijelentését: Közöttünk és Fejérváry (!) között nemcsak politikai, hanem személyi tekintetben is vannak egyenlítő a differenciák.

Szent a béke!

Bécs, április 7. Fejérváry miniszterelnöknek a koalíció vezérferfiával a Bristol-szállóban lefolyt délutáni tanácskozásán az írásban előterjesztett összes pontok tekintetében teljes megegyezés jött létre. E tanácskozás után Andrassy Gyula gróf és Kossuth Ferenc kihallgatásra mentek a Burgba. A király délután fél ötkor együttes kihallgatáson fogadta őket, amely háromnegyed óra hosszat tartott. Ez a kihallgatás azonban, mint-hogy a megegyezés már létrejött, csak formális természetű volt. A kihallgatás után Andrassy Gyula gróf és Kossuth Ferenc visszatértek a magyar palotába, ahol még Fejérváry Géza báró miniszterelnökkel tanácskoztak.

Kossuth Ferenc, midőn Andrassy Gyula gróffal a kihallgatásról a Burgból eltávozott, a sajtó képviselői előtt kijelentette, hogy a király úgy őt, mint Andrassy Gyula gróftól a legkegyesebben fogadta. A kibontakozás módozatait megvitatták és a megállapodásokat a király elfogadta. Ennélfogva új miniszterelnök kinevezése és a választások kiírása biztosítva van. A további lépések a jövő miniszterelnöknek vannak fönntartva.

Az áldomás.

Bécs, ápr. 7. A magyar államférfiak a Bristol-szállóban együtt vacsoráztak. Legelsőnek Fejérváry Géza báró miniszterelnök jelent meg és helyet foglalt egy asztalnál. Később jöttek Kossuth Ferenc, Andrassy Gyula gróf, Batthyány Tivadar gróf és Polónyi Géza. Erre Fejérváry báró fölkel, odament hozzájuk és velük együtt ült asztalhoz. Fél tízkor érkezett Wekerle Sándor, aki szintén Kossuthék asztalánál foglalt helyet. Együtt megvacsoráztak és fél tizenegykor tanácskozásra ültek össze.

Az egyetlen örömhír.

Budapest, ápr. 7. Szabadelvűpárti körökből eredt értesülés szerint Vészi József miniszteri tanácsos, a sajtóosztály vezetője, tegnap beadta lemondását. Helyébe Barát Ármint ajánlotta. Barát ur, ezelőtt Breier, a temesvári szabadkőművespáholy mesterere, az ottani keresk. és kamara titkára és a kormány által kitartott Temesvári Zeitung lapnak szerkesztője volt. Legutóbb „irodalmi érdemeiért” királyi tanácsossá nevezték ki és Vészi alá osztották be sajtó lóhersegédnek. Vészinek hitben, elvben és vérben rokona, de nincs annyira eladósodva, mint Vészi József. A miniszterelnöki sajtóirodában ott kucorog évek óta egy érdemes öreg bácsi, Klein Ödön, miniszteri tanácsos és a *Budapesti Hirlap* „ellenzék” vezércikkírója; ezt megint mellőzték, Vészi, illetőleg Barát ur kedvéért.

A Bach-huszárok.

A Fejérváry-kormány kinevezettjei tárgyában Polónyi és Fejérváry előleges megegyezésre jutottak. Arra az esetre, ha tényleg bekövetkezik Fejérváryék lemondása, akkor még Fejérváry fogja felmenteni mindazokat a királyi biztosokat, kormánybiztosokat, miniszteri és megyei tisztviselőket, akik ellen az új kormány kifogása van. A felmentendők listáját a designált miniszterelnök Fejérváryval együtt

fogja megállapítani. A felmentéseket gyors egymásutánban fogják a hivatalos lapban eszközölni. A kabinetet ugyanis nem fogják mindjárt végleg fölmenteni, hanem megbízzák az ügyek ideiglenes vezetésével az új kormány hivataltalba lépéséig. Ebben a rövid időközben, mely legfeljebb négy-öt napra terjed, lelikvidálják a mostani rezsim embereit, akik valamennyien fizetésük háromnegyed részét kapják mint nyugdíjat vagy királyi kegydíjat.

Szóval nem akadhat ez országban elég gazember és hazaáruló, a kit, a helyett, hogy börtönbe csukna, el ne tartana ez a nemzet — nyugdíjjal, vagy „királyi kegydíjjal”!

Az új kabinet.

Budapest, ápr. 7. Az új Wekerle-kabinetben bécsi értesülés szerint Popovics Sándor pénzügyminiszter, Pávay Vajna Sándor vezérőrnagy honvédelmi miniszter, gróf Hadik János pedig a király személye körüli miniszter lesz. Horvát miniszter még nincs.

A pártvezérek nem vállalnak tárcát.

Budapest, április 7. A pártvezérek közül gróf Andrassy Gyula, gróf Apponyi Albert és Kossuth Ferenc kijelentették egész határozottan, hogy nem vállalnak tárcát az új kabinetben.

Formalitások.

Budapest, ápr. 7. Ha szent lesz a béke, úgy 9-ig okvetlenül kiírják a választásokat s — ha lehetséges — addig kinevezik az új kabinetet. Az esetre, ha itt technikai akadályok merülnének fel, de különben a kibontakozás lényegében kész, úgy a választások kiírására vonatkozó kézirat még Fejérváry ellenjegyzésével jelenik meg. A választásokat e hónap 29-ére írják ki, úgy hogy május 18-ára össze lehetne hívni az országgyűlést. Az új parlament csak az ujonclétszámot és a budgetet tárgyalná le s rendbehozná az adminisztráció baját. A választói jog tárgya alása okvetlenül össze marad.

Beavatott emberek szerint ez éppen nem ad sok munkát. A Kristóffy-féle javaslat, ha azon bármilyen változásokat is ejtenek, jóformán gondoskodott minden statisztikai adatról. A választókerületek beosztására vonatkozó adatgyűjtést a statisztikai hivatal nemsokára befejezi. A választási eljárásra vonatkozó javaslat sem ad sok gondot, úgy hogy szeptember végéig az összes javaslatokat elkészíthetik s így még ebben az esztendőben megejthetik az általános választói jog alapján a választást.

Wekerle tájékozik a koalíció felfogásáról.

Budapest, április 7. Bécsből sürgönyzik: Wekerle Sándor ma éjféltől tanácskozást folytatott gróf Andrassy Gyulával, Apponyi Alberttel, Kossuth Ferencel, Polónyi Gézával, gróf Zichy Aladárral és Rakovszky Istvánnal egy külön teremben. A tanácskozás fél 2-ig tartott s Wekerle a koalíció felfogásáról tájékoztatta magát.

A teljes kabinet.

Budapest, ápr. 7. Az új kormány listája körülbelül kész. Így néz ki ma délutánig:

Wekerle Sándor miniszterelnök,

Popovics Sándor pénzügyi,

Batthyány Tivadar kereskedelemügyi,

Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi,

Darányi Ignác dr. földmívelésügyi,

Polónyi Géza igazságügyi (! !)

Pávay-Vajna Gábor vezérőrnagy honvédelmi és

Hadik-Barkóczy János gróf személy körüli miniszter.

A belügyi tárcára nézve még nincs végleges megállapodás. Azt is emlegetik, hogy megmarad (?) Kristóffy, mert az új kormány az általános választójog jegyében kell megszületnie, ennek pedig tudvalevőleg leghivatottabb apostola Magyarországon nagy Kristóf. De a milyen bolond idők járnak, nem lehetetlen, hogy Bánffy Dezső báró is csinálnak még belügyminisztert.

HIREK.

— Zichy Jenő gróf hazajött. Zichy Jenő gróf, a ki az év elején betegsége miatt Afrikába utazott, ma hazaérkezett Budapestre. Zichy gróf utolsó afrikai állomása Abesszinia volt. Ott ült hajóra, s hat napig és hat éjszaka volt uton, míg hazaért. Afrika meleg levegője jó hatással volt az egészségére.

— Ibolya Kossuthnak. A ma Bécsben lejátszódó nagy politikai eseménynek egy kicsiny és kedves epizódjáról is hírt ad bécsi tudósítónk, a ki jelent nekünk, hogy ma délbén a Bristol szállóban Fejérváry Géza báró távozása után érdekes eset történt. Kossuth, Andrassy és Polónyi félegy órákor az ebédő-terembe ment. Alig, hogy asztaluknál helyet foglaltak, oda lépett hozzájuk egy négy éves gyönyörű szőke lányka, egy németországi asszony gyermeke és ibolyabokrétát nyújtott át Kossuthnak. A gyermek szépen meghajtotta magát és így szólott Kossuthhoz németül:

— Azt kívánom elnök ur, hogy ez az ibolya szerenését hozzon önnek!

Kossuth megcirkogatta a gyermek arcát és így szólott hozzá:

— Köszönöm, kedves gyermekem.

A nagy Kossuthot 1849-ban szinte lázban égvé ünnepelték a bécsiek s most fiának, Kossuth Ferencnek ibolya-bokrétát nyujtottak Bécsben. Tapintatosan nem tulipánt nyujtottak át neki, mert eszébe hozhatták volna a nemzet vágyait.

— Lengyel Zoltán nem akar békét.

Lengyel Zoltán tegnap erősen megtámadta a békekisérleteket. Alighanem az új kormány új ellenzéke szólalt meg az ő pennáján keresztül. Lengyel Zoltán le szerelésnek mondja a békét. Szerinte, ha elfogadják a békefeltételeket, annyit jelentene, hogy: 1. Elfogadnók azt, hogy a mi vezéreink egy kabinetben üljenek azokkal, kiket eddig egytől-egyig hazaárulóknak deklaráltak. 2. Megkötnék előre is az új parlament kezét, lekötnök magunkat azokért is, kik még csak ezután lesznek képviselők. 3. Lemondunk a katonai reformokról. Mert minden programm és változtatás nélkül megszavazni az ujoncokat, annyit jelent, mint a hadsereg megmagyarosodásának kérdését elejteni. Aki egyszer — függetlenségi létére — megszavazta változtatás nélkül a közös hadsereg részére az ujoncokat, az mindig is megszavazhatja vagy meg kell szavaznia. 4. Elejtjük a gazdasági önállóságot 1907-ig és jóváhagyjuk a

törvénytelen szerződéseket. Ezért a törvényességért megadjuk a felmentvényt is. 5. Elejtjük a kormány vád alá helyezését. Mert egyiket vád alá helyezni a másik nélkül nem lehet. 6. Peladjuk a passzív ellenállás vársáncait: az adót és ujoncot rendelkezésére bocsájítjuk a régi csufolt, megtámadott, már-már összerombolt osztrák hadseregnek és ráuszítjuk a népre a végrehajtókat, hogy ha tetszik három év adóját egyszerre hajtsák be. 7. A koalíció megszűnik. Az első és második választás közt — kétfelé válik. A becsületellenzékbe megy, a gyengék és hatalomsóvárgók a kormány háta mögött maradnak. 8. A függetlenségi eszme talán örökre elveszti zománcát és megváltó erejét.

— **I processi di Sua Altezza N.º 5.** Il *calunniatore di Fiume* scritto da Francesco Cassio nel numero del 3 febbraio. L'articolo dice la pura verità; ma per Sua Altezza le verità sono calunnie, se la verità scopre la sua ciarlataneria.

N.º 6. L'articolo *Nagy bohócest a korzón* scritto da Ferdinando Korcsmáros; e *A magyarok a Fiumei Hirlapért*, pure di F. Korcsmáros, pubblicati entrambi nel numero del 1 febbraio.

— **A privat vélemény és laktanya-építés.** Tegnap délelben a városi állandó bizottság ülést tartott Vio Ferenc elnöke mellett. Az ülés egyedüli tárgya az új városi katonai laktanya kérdése volt. A helyőrség szaporítása miatt szükségessé vált egy új laktanya építése. A hadügyvezetőség már fel is szolgáltatta a várost, hogy laktanyát és katonai kórházat építtessen. A város ez építésekre nézve már pályázatot is irt ki, s ennek folytán Eisner és Ehrlich zágrábi építővállalkozó tett ajánlatot az építkezések kivételére. Az előadó bejelentette ezt a bizottságnak, melyre hosszas vita támadt. A bizottsági tanak legnagyobb része ellene volt annak, hogy idegen cégtől fogadják el az ajánlatot. Vio Ferenc polgármester erre kijelentette, hogy a fiumei cégek egyike sem akart az említett zágrábi cég feltételeinél kedvezőbb ajánlatot tenni — mert: *privát* értesülése van a felől, hogy a zágrábi cég nagyon méltányosan készíti el a költségvetését. A bizottság azonban — igen helyesen a *privát* értesülésnek nem tulajdonított kiváló fontosságot s a kérdést átvizsgálja a pénzügyi bizottsághoz véleményadásért. A privat vélemény így csütörtököt mondott.

— **Lengyel Zoltán és a rendőr.** Kossuth századik születési napjának megünneplésekor, ezelőtt három évvel nagy utcai tüntetések voltak a fővárosban. Ez alkalommal Lengyel Zoltán képviselő, egy rendőrt, aki egy tüntetőt megkardlapozott, a kezében levő bikaesekéllel állítólag tetteleg bántalmazott. Lengyel Zoltán ellen, ezen tette miatt, hatóság elleni erőszak büntette címén megindították a büntető eljárást, amelyet azonban lefolytatni nem lehetett, mert a képviselőház nem adta ki Lengyel Zoltánt. Most újra elővették az ügyet, a melyben április tizedikére Dolleschal bíró már ki is tüzte a főtárgyalást.

— **A Vezuv háborgása.** Rómából jelentik nekünk: A Vezuv kitöréséről aggasztó hírek jönnek. Nápoly környékén szakadatlanul hull a hamueső. Az összes utcákat és háztetőket vastag hamuréteg borítja. Az égnek ólomszine van s a napsugár alig tud rajta keresztülhatolni. A lakosság nagyon fél s mindenki a templomokba tudul. Minduntalan földremlések érezhetők. A Vezuv folyton óriás tűzszlopokat és lávát vet ki. A tudósok azt hiszik, hogy a hegy nem sokára meg fog nyugodni.

— **Associazione di negozianti ed industriali.** Domani, domenica, alle ore 10 e mezzo questa importantissima Associazione terrà nella sua sede (Piazza Urmeny, palazzo della Cassa comunale

di risparmio) il suo congresso generale ordinario, col seguente ordine del giorno:

1. Rapporto della Direzione sull'attività dell'Associazione.
2. Presentazione del Bilancio, fissazione del Preventivo pel prossimo anno.
3. Approvazione del Bilancio ed assessoria della Direzione.
4. Rapporto della Presidenza sulla modificazione del § 28.
5. Nomina di due membri della Direzione.

— **A német császári pár Szögyény nagykövtnél.** Berlinből jelentik nekünk: A császár és a császárné holnap Szögyény-Marich László magyar-osztrák nagykövtnél fog ebédelni. A császár a télen mindössze egyszer ebédel a nagykövtnél s abban, hogy holnap feleségével lesz nála, nagy kintüntetést látnak.

— **Nro. 6.** Eljutottunk az *Altezza hatodik feljelentéséig.* A *Nagy bohócest a korzón* című cikk miatt tesz ebben feljelentést *Korcsmáros* Nándor ellen, ki nem sértően, de annál inkább a humoros oldalán fogva fel a dolgot, ösmereti azt a komédiát, midőn Zanella ur, átfutva egy szennyes lap hasábjain, kijutva testi és morális vereséggel egy párbajtermen, a nép kegyétől vár vigasztalást. Ugyancsak pert indít e feljelentésben *A magyarok a Fiumei Hirlapért* című közlemény miatt is. Ezt is *Korcsmáros* Nándor írta. Mindkét cikk február 1-én jelent meg a Fiumei Hirlapban.

— **A királyi tábla legrégibb szolgálója.** A királyi tábla egyik ajtónállója, Faragó József, huszonnyolc évi hűséges szolgálat után nyugalmába vonult. Korra öreg volt, külsőre és lélekben fiatal. Hetvennégy év terhe nyomja a vállát és a kifent bajuszu, hatalmas termetű ajtónálló könnyen viselte ezt a terhét. A hivatalát sem akarta még otthagyni, de hiába öreg legény, mennie kellett. Elkeseredve mondogatta:

— Utjában voltam a miniszternek, pedig még regruta hozzám képest!

Az utolsó állításában sok igaz van, mert az öreg Faragó ugyancsak régi katoná. A szabadságharc alatt részt vett Komárom védelmében, azután besorozták a győri, akkor Schwarzenberg nevet viselő tizenkilencedik gyalogezredbe, a hol az őrmesterségig vitte föl. Részt vett a krimi hadjárat alatt Moldva-Olahország megszállásában, a hol a terepet felvevő tiszték oldala mellett keresztül-kasul barangolta az oláh földet. Az osztrák sereg kivonulásával Olaszországba került s végig küzdötte az 1859-iki lombardiai hadjáratot, később 1866-ban részt vett a kusztovai átközetben. Szolgálati idejének elteltével Triesztben volt magyar korcsmárja, de vállalta csütörtököt mondott. A mely országban csak megfordult, annak nyelvét megtanulta. Mint maga szokta mondani, még pármá és pémontul is tudott. Hazatérve a királyi táblához szolgának nevezték ki és most nyugdíjazták.

— **A rappresentanza ülése.** A rappresentanza tegnap este 6 órakor ülést tartott, Vio Ferenc elnöklésével. A képviselőtestület elfogadott egy indítványt, mely szerint egy 25 tagból álló bizottságot küldjön ki a képviselőtestület, mely a munkások helyzetének javítására vonatkozólag tegyen megfigyeléseket. Az indítványt elfogadták.

Teatro ed Arte.

— **Serata incantevole.** Tale fu quella che iersera si svolse nella gran sala del „Lloyd Fiumano“, ove gli allievi del m.o signor Gibara dettero saggio di meravigliosi progressi che li portarono ormai in posto eletto nel campo dell'arte, e attestarono in pari tempo l'abilità rara, la sollecitudine intelligente ed efficacissima del loro valentissimo maestro. La serata si svolse in una vicenda assidua cara emozioni e di applausi vivi e

clamorosi, sin entusiastici che toccarono soprattutto alla egregia sig.a Jelka Staré al concerto adagio e allegro di Beethoven e all'ormai artista Ernő Klein nel „Viandante“ di Schubert e nella „Battuta sol minore“ di Chopin. Anche le sig. ne Luigia Ghira, Mercedes Levi, Helene de Hoebert, il sig. W. Hell raccolsero larga messe di applausi.

I lavori più artistici, più esatti tanto in litografia quanto in tipografia si possono avere soltanto nello Stabilimento artistico E. HÖNIG, via Ciotta N.ro 28. Telef. N.º 319.

TÁVIRATOK.

Wekerle kihallgatáson.

Budapest, április 7. Wekerle Sándor délelőtt 11 órakor kihallgatáson volt a királynál. Onnan visszatért a Bristolba, hol a hirlapírók előtt ezt a kijelentést tette: „*A dolog még nem kész.*“ Ezután Kossuthal s a többi vezérferfiúval tanácskozásra vonult vissza.

Ki legyen miniszterelnök.

Budapest, április 7. Wekerle Sándor ma kora reggel tanácskozott a Bécsben időző vezérekkel. Hosszas tanácskozás után arra igyekezett rábírni a jelenvoltagekat, hogy a miniszterelnökséget Andrassyra bizzák, mert erre őt tartja legjobban hivatottnak. Kijelentette még, ha Andrassy elvállalja a kabinet-alakítást, az esetben hajlandó abban a kabinetben tárcát vállalni. A politikusok igyekeztek Wekerlet a kabinetalakításra rábeszélni s Wekerle végre is meggondolási időt kért a végleges válaszig, mit a királyi kihallgatástól tesz függővé.

Andrassy kihallgatáson.

Budapest, ápr. 7. Wekerle Sándor kihallgatása után — a mig Wekerle a vezérferfiakkal tárgyalt — Andrassy ment kihallgatásra. A kihallgatás fél óráig tartott. Hír szerint a király felajánlotta Andrassyra a miniszterelnöki, esetleg egy miniszteri tárcát. Andrassy meggondolási időt kért s visszatért a Bristolba, hol most is tárgyalnak e kérdés felett. Bizonyos, hogy Wekerle vagy Andrassy lesz a miniszter. A döntés e kérdés felett Kossuth szerint még ma meglesz.

A mi gondot ad.

Budapest, ápr. 7. Megbízható forrásból jelentik, hogy nagy gondot ad a Bécsben időző politikusoknak, hogy mint alakítsanak meg egy Wekerle-kabinetet, úgy hogy abban tárcát vállalhasson egy alkotmánypárti és egy néppárti politikus is.

Un partito scontento.

Budapest, 7. Il partito popolare é grandemente avverso alla nomina di Wekerle alla presidenza del ministero, perchè lo considera nemico del cattolicesimo. Fu sotto il il ministero Wekerle successo a Tisza nel 1891 che il Parlamento discusse e votò le cosiddette leggi interconfessionali.

Desta grande sorpresa che Polony e Teodoro Batthyány accettino di far parte del nuovo gabinetto.

La libertà restituita.

Budapest, 7. Appena il nuovo gabinetto sarà insediato, revercherà immediatamente le ordinanze proibite il „colportage“, in generale tutte quelle che limitano le libertà costituzionali.

La pace tra la nazione e la Corona.

Budapest, 7. La pace, come avete annunciata è decisamente conclusa. Il re ha ricevuto ieri in udienza prima il barone Fejervary, che ha finito la sua gloriosa missione, quindi Francesco Kossuth, infine il conte Giulio Andrassy. In queste udienze e nelle conferenze tenutesi dai capi della coalizione fra loro e fra essi e il cessante presidente dei ministri barone Fejervary furono regolate tutte le questioni in pieno accordo di ambe le parti; tutte le difficoltà sono vinte; la pace è piena e sicura.

Il nuovo ministero.

Budapest, 7. Oggi alle 11 il dr. Alessandro Wekerle, presidente del tribunale supremo amministrativo sarà ricevuto in udienza dal re, il quale gli affiderà la formazione del nuovo gabinetto, il quale secondo si assicura sarebbe così costituito.

Dr. Wekerle presidenza e probabilmente affari interni; Alessandro Popovics, iianze; conte Teodoro Batthyány, commercio; prof. Giulio Vlassics, culto e pubblica istruzione; Dr. Ignazio Dananyi, agricoltura; Geza Polonyi-Vajna, honved; ministro a latere conte Giovanni Hadik-Barkoczy.

Nè Kossuth, nè il conte Alberto Apponyi nè il conte Giulio Andrassy vollero per nessun conto far parte di questo ministero, il quale ha carattere di transitorio.

Il Re, le elezioni, il nuovo Parlamento.

Budapest, 7. E' positivamente stabilito che il re giungerà qui lunedì e vi si tratterà parecchi giorni.

In una speciale edizione del giornale ufficiale, che uscirà pure lunedì, saranno pubblicati il decreto che indice le elezioni e gli autografi sovrani concernenti la nomina dei nuovi ministri.

Le elezioni si faranno negli otto giorni che decorreranno dal 29 aprile in poi. Il nuovo Parlamento sarà convocato pel giorno 18 maggio, e voterà anzitutto il bilancio ed il contingente di leva, quindi l'ordinamento costituzionale dell'amministrazione che sino a ieri fu ispirata ad assolutismo. Questo nella prima sessione.

La prima cosa di cui si occuperà il Parlamento nella sessione di autunno sarà la discussione della riforma elettorale sulla base del suffragio universale.

La sorte degli impiegati nominati dal presente governo.

Budapest, 7. — Nelle condizioni dell'accordo ve n'è pure una che concerne gli impiegati nominati dal gabinetto presente. Naturalmente gli impiegati dimessi saranno restituiti ai loro posti, i nuovi saranno o pensionati, se a pensione hanno titolo, o compensati con una larga remunerazione.

L'ufficio della stampa.

Budapest, 7. Il consigliere ministeriale Giuseppe Veszi, capo dell'ufficio della stampa al ministero degli interni, ha dato già le sue dimissioni; al suo posto verrà nominato Erminio Barát redattore della „Temesvar Zeitung“ e segretario della Camera di commercio e d'industria di quella città.

A nagyvilágból.

A leggyorsabb cirkáló. Turness-Barrwől sürgönyzik, hogy az Amiranda Grauperui cirkáló, mely hír szerint a föld gyorsabb cirkálóinak egyike, ma angol francia, orosz és japán tisztek jelenében tengerre bocsátották. Ezen cirkálón kívül néhány hónapon belül újabb két cirkáló készül el. Peru a legközelebbi időben még újabb hadihajókat fog építtetni, mielőtt ezt az ország pénzügyi helyzete lehetővé teszi.

Torpedónaszádok személyzet nélkül. Egy párisi távirat jelenti, hogy az Antibes-fok közelében Lalande és Devenanó creusoti menőkök utasítása alapján szerkesztett új torpedónaszádokkal folytatnak kísérleteket, amelyekről igen sokat remélnék. Arról van ugyan szó, hogy először vegyék alkalmazásba a Herz-féle hullámokat tengeri támadásoknál. A kikötőtől egy bizonyos cél irányában elbocsátott személyzet nélküli jármű két hengerből áll, még pedig egy felső áthatóból, a Herc-sugarak előállítására szolgáló készülék befogadására és egy alsó láthatatlanból, a torpedó lanszirozóból.

Gondolat-fényképezés. Newyorkból vesszük annak híre, hogy egy jeles pszichológus azzal kísérletez, hogy a gondolatot is fényképezés segítségével megtudja örökíteni. Az illető egyént a gép elé állítja és miközben kezét fölemeli, erősen egy pontra irányítja minden gondolatát és tekintetét. Ezután a képet a szokott módon fejlesztik. Természetesen e dolgot jogos kételkedéssel fogadják mindenfelé. A tudományos körök egyszerűen lehetetlennek ítélik. De van olyan irány is, a mely azt állítja, ha lehetséges a képet és hangot villamos uton megörökíteni, akkor a gondolat megrögzítése sem lehetetlen. Minden új kérdésnek meg vannak a maga vitatói és idővel egész természetes magyarázatát kapjuk olyan dolgoknak, a melyeket első percben lehetetlennek tartottunk.

A választás Oroszországban. Oroszországban már megtörténtek a választások és teljes rendben folytak le. Mint Pétervárról jelentik, megközelítő becslés szerint a városnak 143.194 választójának több mint hatvan százaléka vett részt a választáson. Sem lovas, sem gyalogos őrszolgák nem voltak láthatók. Az állomásokat sem tartotta a katonaság megszállva. A választásnál különösen két alkotmányos párt küzdött egymással, az alkotmányos demokrata párt és az október 30-iki egyesülés, akik közül az első inkább bal-, a másik inkább jobbpárti.

A páduai Hennig. Hennig, német rablógyilkos üldözéséhez hasonló ember vadászat folyt le tegnapelőtt, mint Rómából jelentik, Pádua utcáin. Két karabinier a zöltség piacon meglátott egy Fattore nevű sokat keresett gonosztevőt. Fattore revolvért rántott elő és a karabinierre lőtt, de nem találta el őket. Azután futásnak eredt s egy óriási embertömeg követte. Egy hidnál a gyakorlatlót visszatérő lovasszadrony el akarta állani a gonosztevő útját, de Fattore lőtt, mire a kapitány lova megbokrosodott és levetteee lovasát. Egy téren a menekülő gonosztevőt az egyik karabinier elérte, mire Fattore a karabinierit agyonlőtte. Később egy katonát is súlyosan megsebesített és tovább futott, a míg egy rendőr agyonlőtte.

Kivégzett főügyész. Különös szerencsétlenség történt, mint egy rövid csikági telegramm jelenti, tegnapelőtt a csikági börtönben. Yello főügyész, a kinek nevét retteget emlegetik mindazok, a kik Csikágóban az utolsó években a törvényszék elé kerültek, meglátogatta a csikági börtönt. A mikor a villamos kivégzőszékbe állt, valaki eddig ki nem derített módon bekapcsolta a villamos áramot, a mely a főügyészt azonnal megölte. A vizsgálat megindult. Azt hiszik, hogy a főügyész kivégzése bosszu műve.

Lázadás a fegyházban. Szalonikiból táviratozzák nekünk, hogy ott a fegyházban a rabok föllázadtak és meg akarták gyilkolni a fegyházigazgatót. A katonaság erős sortüzeléssel leverte a lázadást, miközben számos rab elesett. A fegyházban most már ismét rend van.

Emlék a felfedezett „Radetzky”-hadihajóról. Spalatóból írják: Két spatolai halász a napokban Lissa közelében hálójával mintegy 100 méter mélységből egy osztrák kardot hozott felszínre. A hely, ahol a kardot találták, Lissától 8 kilométernyire van északra, körülbelül azon a helyen, ahol 1868-ban a „Radetzky” osztrák hadihajót a levegőbe robbantották. A kardon, mely tele volt kagylóval, tisztán láthatók a robbanás nyomai. A király ajándékot küldött a két halásznak.

A „Fiumei Hirlap”-ot a következő üzletekben és dohánytözsdékben árusítják:

Globus, Via Vincenzo de Domini.
Sablích, Via Municipio 1.
Gregorich Via Fosso 3.
Capudi Via Duomo
Simom Via del Ponte
Barbis, Via Adamich.
Stedal, Via Governo (Corso).
Hromatka, Via Governo 10. (Corso).
Descovich, Via Adria.
Nagyközse, Piazza Elisabetta 3.
Gostina, Zabica.
Widmar, Corsia Deák 34.
Psichál j., Pénzügyőri laktanya.
Camera, Corso 16.
Candellari, Corso 2.
Potosnjak, Via Molo. Casa Greca.
Agenzia Gazette, Via Riva 6.
Sichich, Via Andrassy 7.
Wolf, Via Pile 2.
Bassic, Via Lido 2.
Lenac, Via Fosso.
Facis, Corso prolungato.
Rodnig, Piazza delle Erbe.
Flaipan, Via Canale 6.
Pesenti, Via Fiumara.
Grubestic, Via Fiumara 2.
Terbrievic, Via Fiumara 3.
Milosev, Sušak. (Casa Bachich.)

HOTEL ERTL ABBAZIA.

**Első magyar szobafestő és mázoló
Altberger Ignác
Fiume**

Corsia Deák 34 III. em.

Ajánlja magát mindennemű szobafestés, mázolás tapetázás és cimefelírásra jutányos áron, figyelmes kiszolgálás és szigorú pontosság.

Brachfeld F.

Ő cs. és apostol. kir. Felsege Kamarai szállítója

cs. és kir. udvari szállító

Budapest

Dorottya utca 7.

Legfinomabb férfi és női fehérneműk — Tejles kelengyék julányos árokon. Férfi divat-különlegességek Női blúzok. Automobil-ruházatok.

„MERKUR” kávé

**A legegészségesebb
kávé-vegyíték.**

Főügynök:

Deutsch Sándor

FIUME

Via Pomerio 9.

Csak „SICULIA” névvel eláttott üvegek valódiak

A Málnási „SICULIA” forrás-víz

a sós savanyúvizek királya.

Sziklarétegeken átfurt ártézi forrás.

A gyomoréget rögtön megszünteti. Páratlan étvágygerjesztő. — Azonnal ható különlegesség a gége, tífus, torok, gyomor, vese, hólyag hurutos bántalmái ellen Korányi, Kétly, Tauszk. Riegler tanár urak szakvéleményei a MÁLNÁSI „SICULIA” forrást a kontinens legdusabb természetes alkalikus sós savanyúvizének minősítik.

Magyarországi főraktár:

BRÁZAY KÁLMÁN

BUDAPEST, József-körút 37.

Kapható minden gyógyszerárban, drogéria és fűszerkereskedésben.

Fiumei főraktár:

ERNESTO BENCO, drogueria.

Alkalmi bútor eladás!

Egy keveset használt mattfa háló berendezés, egy ebédlő berendezés és többféle egyes bútor darabok, elutazás miatt eladó. Via Germania Mikulinichház II. em. balra. (Kaszárnya előtti új ház).

Laterna magica

és milánói gyártmányú fényképező gép, mindkettő finom lencsével és tartalék-géppel ellátva, eladó. Bővebb értesítést ad a kiadóhivatal.

HÖNIG E.

Cromo-litographia és könyvnyomdai műintézet

FIUME, Via Ciotta 28.

Elvállal mindennemű

Kő és Könyvnyomdai

szakba vágó munkákat, izléses kivitelben, mérsékelt áron.

ÉRTESÍTÉS.

Alulírott tudomására hozom a nagyérdemű közönségnek, hogy szombaton, f. hó 7-én megnyitom Cirkvenicában a

„Cirkvenica”

szállodához címzett éttermemet.

A nagyközönség részére mindenkor a legkitünőbb konyha áll rendelkezésre, a legjobb bel- és külföldi borokat tartom, valamint a legjobban kedvelt Első pilseni sörgyár (alapított 1842) sörét tartom raktáron.

Pontos kiszolgálás. Mérsékelt árak.

A t. közönség pártfogásába ajánlja magát és számos látogatást kér.

Valjak Gábor
vendéglős.

Fentartott hely a Fiumében levő

„ALLA SALUTE”

gyógyszertár

részére; **Dr. MIZZAN A.,**

az „ADRIA” palotával szemközt. — Telefon 385.

A gyógyszertár ajánlja magát minden orvosi rendelést azonnal és exakt elkészíteni. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszerzappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépitőszerek, stb. stb.

Kőbányai polgári sör

az „Europa”, „de la Ville”, „Hungaria” szálloda éttermében, a „Magyar vendéglő”, „Città di Pisino”, „Leon d'oro”, „Trattoria alla Bonavia” és több más nevesebb vendéglőben és kávéházban kapható.